Dosarul nr.2r-452/23 (2-23147831-03-2r-07122023)
judecătorul I. Dragulean, judecătoria Edineț, sediul central

DECIZIE
În numele Legii

25 ianuarie 2024 municipiul Bălți

Colegiul Civil și de Contencios administrative al Curții de Apel Bălți,
în componența:
Președintele colegiului, judecătorul Stela Procopciuc,
judecătorii Natalia Chircu și Elena Grumeza,

examinând, fără citarea părților, cererea de recurs depusă de Liuba Rotari, reprezentată de avocatul Valentin Caisîn împotriva încheierii judecătoriei Edineț, sediul central din 19 octombrie 2023 și încheierii judecătoriei Edineț, sediul central din 14 noiembrie 2023 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Liuba Rotari către Vadim, Neamțu privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

a constatat:

Poziția instanței de fond:

1. La 16 octombrie 2023 reclamanta Liuba Rotari reprezentată de avocatul Valentin Caisîn a formulat cerere de chemare în judecată către Vadim Neamțu prin care a solicitat:
   - ✓ încasarea datoriei în mărim de 25 000 Euro conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii judecătorești;
   - ✓ încasarea cheltuielilor de judecată;
   - ✓ scutirea de la plata taxei de stat.
2. Prin încheierea judecătoriei Edineț, sediul central din 19 octombrie 2023 s-a respins cerința reclamantei privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată, s-a comunicat potențialului reclamant pentru despre necesitatea prezentării dovezii achitării taxei de stat în mărime de 14 370 lei, a originalului recipisei din 8 iunie 2023, precum și a probelor care ar confirma domiciliul pârâtului, fiind acordat un termen de 10 zile de la data recepționării prezentei încheieri (f.d.22-23).
3. Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul central din 14 noiembrie 2023 în temeiul art. 171 alin. 2) CPC, s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de Liuba Rotari către Vadim Neamțu privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată (f.d.26-27).

Solicitarea recurentei:

4. La 26 noiembrie 2023, Liuba Rotari reprezentată de avocatul Valentin Caisîn a declarat recurs împotriva încheierii judecătoriei Edineţ, sediul central din 19 octombrie 2023 şi încheierii din 14 noiembrie 2023, prin care a solicitat admiterea recursului înaintat, casarea acestora, cu soluţionarea cerinţei privind scutirea de la plata taxei de stat în fond, prin care să fie scutită integral sau parţial Liuba Rotari de la achitarea taxei de stat la depunerea acţiunii în judecată.

Argumentele părţilor:

5. În motivarea recursului se invocă că, încheierile contestate sunt neîntemeiate şi ilegale deoarece instanţa eronat a interpretat normele de drept procedural. Susţine că, instanţa de fond a motivat încheierea din 19 octombrie 2023 privind respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, precum că nu au fost prezentate probe suficiente pentru a demonstra imposibilitatea absolută a reclamantei de a achita integral taxa de stat la depunerea acţiunii în instanţa. Totodată reţine că, conform practicii constante, Curtea Supremă de Justiţie a stabilit cu titlu de principiu că în cadrul aprecierii situaţiei materiale se ia în considerare: valoarea patrimoniului disponibil al persoanei, valoarea acţiunii, obligaţiile care ar rezulta din anumite acte, făcându-se o concluzie din ansamblul probelor prezentate.
6. Astfel susţine că, în calitate de mijloc probatoriu a situaţiei financiare precare, în interesele reclamantei a fost prezentate si s-a făcut trimitere la faptul că ultima este divorţată, are la întreţinere doi copii minori, fiind anexate si certificatele de naştere. La fel reţine că, în susţinerea cerinţei de scutire s-a indicat că reclamanta în prezent este angajată la SRL ”Pur Product” în calitate de vânzător, salariul lunar este de 4000 lei, iar la întreţinerea acesteia sunt doi copii minori, unicul mijloc de existenţă a reclamantei este salariul vânzătorului, ultima este în imposibilitate reală de a achita taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, care suferă din cauza neexecutării de către pârât a obligaţiunilor sale contractuale. Or, suma de 25000 euro nu este suma personală a reclamantei, dar fiind înşelată de către Vadim Neamţu a primit banii respectivi în credit de la SRL ”Easy Credit”.
7. Mai menţionează că, adoptând încheierea de respingere cererii de scutire de la plata taxei de stat, precum şi restituire a acţiunii, judecătorul de la Judecătoria Edineţ, sediul central a neglijat să examineze înscrisurile sus indicate aduse în susţinerea cererii de scutire de la achitarea taxei de stat. Susţine că, reclamanta are doar un singur mijloc de venit în calitate de vânzător, informaţia din contract nu corespunde realităţii, nefiind semnat de către Liuba Rotari, precum şi informaţia din contractul de credit se referă la persoana Galina Bejenari, fidejusorul tranzacţiei.
8. În pofida faptelor indicate, instanţa de fond la aprecierea situaţiei financiare a reclamantei a dat eronat valenţă circumstanţelor cauzei în raport cu înscrisurile prezentate de reclamantă şi a emis o soluţie care în esenţa ei îngrădeşte real dreptul reclamantei la acces la justiţie. Totodată reţine că, informaţia financiară

din contractul de credit nr. 088549592 se referă la informaţie fidejusorului Galina Bejenari şi nu se referă la situaţia reclamantei, ceea ce eronat indică instanţa de fond. Totodată, contractul la care face trimitere instanţa de fond nu este semnat de către reclamantă. Conform art. 20 al Constituţiei Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime. Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.

9. Susţine că, în legătura cu faptul că reclamanta suferă de la atitudinea indiferentă a pârâtului care a obţinut banii prin înşelăciune şi a dispărut, despre faptul respectiv a fost informată instanţa de fond, din care considerent a fost solicitată scutirea de la achitarea taxei de stat. Din cauza circumstanţelor menţionate, reclamanta nu are în prezent sursa de existenţă, fară un mijloc de obţinere a profitului, fiind exclusă posibilitatea de a achita taxa de stat în sumă atât de considerabilă de 14370 lei.
10. În acest context consideră că, soluţia instanţei de fond nu poate fi menţinută, or constatând faptul lipsei surselor de venit a reclamantei, reieşind din venitul lunar în sumă de 4000 lei, în raport cu taxa de stat ce urmează a fi achitată, instanţa de fond se contrazice motivând că nu sunt probe suficiente pentru scutirea integrală de plata taxei de stat vădit excesive, însă, pe de altă parte ignorând să aprecieze înscrisurile prezentate şi indicate în cerere de scutire de la plata taxei de stat atât de excesive.
11. Astfel, raportând circumstanţele prezentei speţe la cele trei principii (stabilite prin jurisprudenţa Curţii Europene) cărora trebuie să se conformeze o limitare a dreptului de acces la o instanţă, atestă că în ceea ce priveşte asigurarea unui raport rezonabil de proporţionalitate între scopul urmărit şi mijloacele antrenate în vederea realizării acestuia, judecătorul Judecătoriei Edineţ, sediul central nu a trecut testul. Or, taxa de stat vădit excesivă impusă reclamantei spre achitare în situţia în care ea este divorţată, îşi are la întreţinere doi copii minori, are un venit doar salariul de vânzător, salariul lunar de 4000 lei, iar la întreţinerea acesteia sunt doi copii minori, unicul mijloc de existenţă a reclamantei este salariul vânzătorului, atentează la dreptul reclamantei consfinţit de art. 20 al Constituţiei.
12. Consideră că, neeliberarea recurentei de la plata taxei de stat ar duce la îngrădirea accesului la un tribunal, fapt ce în consecinţă este o încălcare a art.6 paragraful 1 din Convenţie. În favoarea opiniei enunţate, reţine şi concluziile Curţii Europene a Drepturilor Omului în cauza Clionov contra Republicii Moldova, unde s-a menţionat că obligarea recurentului de a achita taxa de stat, atunci când el este în imposibilitate de a face acest lucru, duce la refuzul accesului la un tribunal.

Aprecierea instanţei de recurs:

13. Analizând legalitatea şi temeinicia încheierilor atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs şi a materialelor din dosar, Colegiul Civil consideră

recursul neîntemeiat şi care urmează a fi respins cu menţinerea încheierilor primei instanţe din următoarele motive:

14. În conformitate cu art.424 alin.1 Cod de procedură civilă, curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.
15. În speţă, se contestă încheierea privind restituirea cererii de chemare în judecată în temeiul dispoziţiilor art. 171 alin.2) Cod de procedură civilă, potrivit căruia încheierea judecătorească poate fi atacată cu recurs.
16. Articolul 425 Cod procedură civilă prevede că termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.
17. Instanţa de recurs reţine că, încheierea instanţei de fond din 14 noiembrie 2023 a fost emisă din oficiu, în lipsa participanţilor la proces, încheierea fiind expediată în adresa avocatului Valentin Caisîn la 16 noiembrie 2023, recepţionată de ultimul la 22 noiembrie 2023, iar cererea de recurs a fost declarată la 26 noiembrie 2023 în termenul legal de 15 zile, prin urmare recursul este declarat în termenul legal, prevăzut de art.425 Cod procedură civilă.
18. În conformitate cu art.426 alin.3 Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.
19. Conform art. 427 lit. „a" CPC al RM instanţa de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.
20. Din materialele cauzei rezultă că, reclamanta/recurenta Liuba Rotari a formulat o cerere de chemare în judecată către Vadim Neamţu prin care a solicitat încasarea datoriei şi a cheltuielilor de judecată. Totodată a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.
21. Prin încheierea judecătoriei Edineț, sediul central din 19 octombrie 2023 s-a respins cerinţa reclamantei privind scutirea de la plata taxei de stat; nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată şi s-a acordat termen reclamantei pentru prezentarea plăţii taxei de stat în mărime de 14 370 lei, a originalului recipisei din 8 iunie 2023, precum şi a probelor care ar confirma domiciliul pârâtului.
22. În conformitate cu prevederile art.171 alin.1) CPC al RM, după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condiţiile art.166 şi 167 alin.(1) lit.a), b), c) şi e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicînd persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare şi acordîndu-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.
23. Art. 423 alin.1) şi alin.2) CPC al RM prevede că, încheierea dată în primă instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărîre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfăşurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de

prezentul capitol. Împotriva celorlalte încheieri pronunţate în primă instanţă nu se poate face recurs decît odată cu fondul cauzei.

24. Reieşind din norma de drept citată supra, încheierea instanţei de fond din 19 octombrie 2023 prin care s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat şi nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată nu se supune căilor de atac decât o dată cu fondul cauzei. or, prin acordarea posibilităţii reclamantului să lichideze lacunele indicate de prima instanţă nu se îngrădeşte accesul la justiţie şi nu se face imposibilă desfăşurarea de mai departe a procesului, deoarece acţiunea de fapt şi de jure nu a fost pusă pe rol spre examinare.
25. Astfel, Colegiul relevă că întrebările primirii cererii de chemare în judecată ţine de competenţa instanţei de fond.
26. Având în vedere faptul, că potenţialul reclamant nu s-a conformat încheierii instanţei de fond din 19 octombrie 2023 de a nu da curs, prin încheierea judecătoriei Edineţ, sediul central din 14 noiembrie 2023 s-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată de Liuba Rotari către Vadim Neamţu privind încasarea datoriei, în conformitate cu prevederile art. 171 alin.2) CPC.
27. În conformitate cu art. 171 alin.2) CPC al RM, dacă persoana care a depus cererea îndeplineşte în termen toate cerinţele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării iniţiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă şi, împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.
28. Potrivit prevederilor art. 167 alin. 1) lit .b) CPC, la cererea de chemare în judecată se anexează dovada de plată a taxei de stat.
29. Verificând legalitatea şi temeinicia încheierilor contestate, prin prisma motivelor invocate de recurentă, raportate la actele şi circumstanţele cauzei, Colegiul conchide că soluţia oferită de prima instanţă este justă şi argumentată, fiind în concordanţă cu normele incidente speţei.
30. În fortificarea acestui deziderat, instanţa de recurs evidenţiază că potrivit art.85 alin. (4) Cod de procedură civilă al RM, în funcţie de situaţia materială, persoana fizică poate fi scutită de judecător (de instanţa judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părţi a ei.
31. Argumente similare se conţin şi în dispoziţiile art. 4 alin. (1) din Legea taxei de stat, care imperativ stipulează că, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanţa judecătorească, în funcţie de situaţia materială şi de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parţial, de plata taxei de stat persoanele fizice şi juridice, precum şi să eşaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.
32. Astfel, se atestă că acordarea facilităţii unei din părţile litigante, sub formă de scutire de la achitarea taxei de stat, poate fi acordată luând în consideraţie situaţia materială a solicitantului.

33. În context se reţine că, art. 6 par. 1 din Convenţie îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanţă cu orice contestaţie referitoare la drepturile şi obligaţiile sale cu caracter civil.
34. De altfel, instanţa europeană a relatat în practica sa constantă că, „dreptul la o instanţă" nu este absolut. În această privinţa Curtea Europeană în mai multe cauze de acest gen nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiţiei pot să justifice impunerea unei restricţii de natură financiară în accesul unei persoane la o instanţă *(vezi de exemplu: Tolstoy – Miloslavsky împotriva Regatului Unit, 13 iulie 1995, p. 61, cauza Larco şi alţii vs. României, hot. din 11 octombrie 2007, cererea nr. 30.200/03, p. 52-53)*.
35. Totodată, Curtea Europeană a subliniat că o limitare a accesului la o instanţă nu este conformă art. 6 p. 1 din Convenţie, decât are un scop legitim şi dacă există un raport rezonabil de proporţionalitate între mijloacele utilizate şi scopul urmărit.
36. În acest context, Curtea Europeană a dedus cu titlu de principiu că, obligaţia de a plăti în faţa instanţelor civile o taxă judiciară corespunzătoare cererilor formulate, aceasta nu poate fi considerată ca o limitare a dreptului de acces la o instanţă care ar fi, în sine, incompatibilă cu art. 6 par. 1 din Convenţie *(vezi cauza Larco şi alţii vs. României, citată mai sus par. 55).*
37. Cu toate acestea, Curtea Europeană a reiterat faptul că valoarea taxelor, apreciată în lumina circumstanţelor unei cauze concrete, inclusiv solvabilitatea persoanei şi faza de procedură în care limitarea respectivă este impusă, sunt factori care trebuie luaţi în consideraţie pentru a stabili dacă partea interesată a beneficiat de dreptul său de acces la instanţă.
38. La acest capitol instanţa de recurs atestă că prima instanţă just a reţinut că Liuba Rotari a depus o acţiune cu caracter patrimonial, pentru care conform prevederilor art. 3 alin. (1) lit. a) Legii taxei de stat, urma să achite taxa de stat în mărime de 3 % din valoare acţiunii.
39. În acelaşi timp, Colegiul civil relevă a fi întemeiată şi soluţia instanţei de fond privind respingerea cererii reclamantei Liuba Rotari de scutire de la plata taxei de stat, pe motiv că reclamanta nu a prezentat în sensul art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM probe ce ar confirma cu certitudine imposibilitatea financiară a acesteia de a achita taxa de stat.
40. Cât priveşte prezentarea în calitate de probă în confirmarea stării financiare precare a reclamantei a adeverinţei privind salariul lunar al recurentei în mărime de 4000 lei lunar, instanţa de recurs o consideră irelevantă în vederea confirmării situaţiei financiare a acesteia, or, din analiza contractului de credit nr. 088549592 din 08 iunie 2023 anexat la materialele cauzei, se constată că însăşi recurenta sub propria răspundere a indicat la parafa - Informaţie Financiară venitul său lunar (NET) în mărime de 80 000 MDL.
41. În asemenea împrejurării, Colegiul civil reţine că prima instanţă în mod legal a respins cerinţa Liubei Rotari privind scutirea de la achitarea taxei de stat la

depunerea acţiunii, or, probele prezentate întru susţinerea solicitării de scutire de la plata taxei de stat nu sunt suficiente pentru a convinge instanţa că într-adevăr starea sa materială este dificilă.

42. Raportând cadrul legal citat mai sus la circumstanţele speţei, Colegiul civil consideră întemeiată concluzia instanţei de fond de a nu da curs cererii de chemare în judecată depusă de avocatul Valentin Caisîn, în interesele Liubei Rotari, luând în consideraţie că cererea de scutire de la plata taxei de stat a fost respinsă, iar acţiunea a fost depusă fără a fi anexa dovada de achitare plăţii taxei de stat.
43. Totodată, în contextul art. 172 alin. (2) CPC reţinut mai sus, Colegiul civil consideră necesar de a raporta prevederile art. 110 din Codul de procedură civilă, care statuează că, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanţa (judecătorul), participanţii la proces şi alte persoane legate de activitatea instanţei trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.
44. Conform art. 10 alin. 1) Cod de procedură civilă, sancţiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum şi în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.
45. Din interpretarea prevederilor legale enunţate, este de înţeles că reclamanţilor li se acordă un termen pentru înlăturarea neajunsurilor, iar în cazul neîndeplinirii în termen a indicaţiilor menţionate în încheiere, survine sancţiunea pentru neîndeplinirea în termen a actului de procedură, la caz, restituirea cererii de chemare în judecată.
46. Raportând la speţă normele sus-citate, Colegiul consideră concluzia primei instanţe privind restituirea cererii de chemare în judecată înaintată de Liuba Rotari către Vadim Neamţu privind încasarea datoriei, ca fiind întemeiată.
47. Or, după cum denotă actele cauzei, la 19 octombrie 2023 Judecătoria Edineţ, sediul central a pronunţat încheierea privind respingerea cerinţei despre scutirea de la plata taxei de stat, iar cererii de chemare în judecată înaintată de Liuba Rotari nu i s-a dat curs, fiindu-i comunicat reclamantei despre necesitatea achitării şi prezentării inclusiv şi a dovezii de plată a taxei de stat, abordându-se pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul recepţionării încheierii.
48. Colegiul reţine că, copia încheierii din 19 octombrie 2023 a fost recepţionată de către reclamanta Liuba Rotari la data de 01 noiembrie 2023 prin intermediul poştei terestre (f.d.25).
49. Însă neajunsurile indicate în încheierea din 19 octombrie 2023 nu au fost înlăturate în termenul şi în modul stabilit de instanţă şi, respectiv, prin încheierea Judecătoriei Edineţ, sediul central din 14 noiembrie 2023, în temeiul art. 172 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a restituit cererea de chemare în judecată.

50. Aici instanţa de recurs evidenţiază că în conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) şi (2) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanţa judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor şi cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.
51. Potrivit art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanţa judecătorească ori în o altă organizaţie, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operaţiunile respective.
52. În acest context, instanţa de recurs reţine că Liuba Rotari prin încheierea din 19 octombrie 2023 a fost obligată, în corespundere cu prevederile procedurale menţionate, să înlăture neajunsurile prin prezentarea, în termen de 10 zile din momentul recepţionării încheierii, inclusiv dovada achitării taxei de stat, însă reclamanta Liuba Rotari nu s-a conformat indicaţiilor instanţei şi în termenul stabilit nu a prezentat dovada achitării taxei de stat.
53. În circumstanţele sus reţinute, Colegiul reţine că prima instanţă întemeiat a restituit cererii de chemare în judecată înaintată de Liuba Rotari către Vadim Neamţu privind încasarea datoriei şi cheltuielilor de judecată, pe motiv că nu a înlăturat neajunsurile în termenul limită stabilit prin încheierea Judecătoriei Edineţ, sediul central din 19 octombrie 2023.
54. În acest sens, Colegiul menţionează că reclamanta Liuba Rotari avea obligaţia şi a dispus de suficient timp pentru a întreprinde toate măsurile în vederea executării în termen a indicaţiilor stabilite în încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată.
55. Respectiv, avea obligaţia de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează şi jurisprudenţa CEDO *(Cauza Van Harn vs Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007),* de a proteja drepturile sale de acces la instanţă şi de a îndeplini cerinţele legale, fapt ignorat de acesta.
56. Or, în conformitate cu art. 56 alin. (3) şi 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanţii la proces sunt obligaţi să se folosească cu bună-credinţă de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligaţiilor procedurale, se aplică sancţiunile prevăzute de legislaţia procedurală civilă. Participanţii la proces sunt obligaţi să se folosească cu bună-credinţă de drepturile lor procedurale. Instanţa judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmăreşte tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. Folosirea cu buna-credinţă a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligenţă şi să se intereseze despre dosarul care se află pe rolul instanţei şi să respecte termenele prevăzute de lege.

57. Relevante speţei fiind şi practica CtEDO în cauza *Kreuz contra Poloniei (cererea nr.28249/95 par. 52)* unde Curtea a stabilit că, articolul 6 par.(1) al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunţe asupra drepturilor şi obligaţiilor sale civile. Astfel, acest articol consacră dreptul la un tribunal, iar dreptul de acces sau dreptul de a sesiza este doar un aspect al acestuia. Totuşi, în aceeaşi speţă, Curtea a indicat (par.53-54) că dreptul la un tribunal nu este absolut, ori acesta poate fi supus unor diverse limitări de ordin pecuniar (plata taxei de stat) sau procedural (autorizaţie prealabilă), însă limitările aplicate nu trebuie să ducă la negarea substanţei dreptului de acces în sine. În acest sens, s-a menţionat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 par. (1) al Convenţiei, decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim şi există un raport de proporţionalitate între mijloacele utilizate şi scopul vizat.
58. Aceeaşi logică se poate desprinde şi din cauza *Weissman şi alţii contra Romaniei (cererea nr.63945/00 par.32-36),* în care Curtea a indicat că statele urmează să respecte un just echilibru între interesul de a promova o bună administrare a justiţiei şi pe de altă parte interesul reclamanţilor de a prezenta argumentele lor în faţa tribunalelor naţionale.
59. Astfel, coroborând normele de drept citate supra, la jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului, Colegiul judiciar conchide că dreptul la un tribunal, respectiv dreptul de acces la justiţie şi la un proces echitabil, nu este unul absolut, ci poate fi limitat de legislaţie în măsura în care nu duce la negarea acestui drept în vederea realizării procesului de înfăptuire a justiţiei.
60. În cazul dat, dreptul recurentei de acces la justiţie şi la un proces echitabil, nu a fost limitat sau neglijat, doar că s-a solicitat recurentei/reclamantei Liuba Rotari la conformarea exigenţelor legale, posibilitate pe care aceasta a avut-o, însă a omis să-şi execute cu bună-credinţă obligaţiile procedurale în termenul oferit, inacţiune imputabilă exclusiv în vina acesteia, iar omisiunea în realizarea acestei obligaţii justifică aplicarea sancţiunilor procedurale prevăzute de lege, în cazul dat restituirea cererii de chemare în judecată.
61. Subsecvent, Colegiul civil consideră oportun de a-i explica recurentei, că dispune de dreptul de a se adresa în mod repetat în instanţa de judecată, cu aceeaşi acţiune, împotriva aceluiaşi pârât, cu aceleaşi temeiuri, după lichidarea încălcărilor ce au servit drept temei de restituire a prezentei acţiunii.
62. Din considerentele indicate, Colegiul judiciar conchide că încheierea Judecătoriei Edineţ, sediul central din 19 octombrie 2023 prin care nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată a fost emisă conform legislaţiei pertinente, iar restituirea cererii de chemare în judecată a fost determinată just de prima instanţă, ca urmare a inacţiunii recurentei, care nu a înlăturat în termenul oferit neajunsurile determinate corect de către instanţa de fond.

63. Reieşind din cele expuse mai sus, dat fiind că instanţa de recurs a constatat netemeinicia argumentelor invocate de recurentă/reprezentantul acesteia, combătute integral prin constatările expuse mai sus şi, concomitent, a constatat legalitatea încheierilor Judecătoriei Edineţ, sediul central din 19 octombrie 2023 şi 14 noiembrie 2023, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de avocatul Valentin Caisîn în interesele Liubei Rotari.
64. În temeiul art. 427 lit. „a" CPC al RM, Colegiul civil

Decide:

Respinge cererea de recurs declarată de Liuba Rotari, reprezentată de avocatul Valentin Caisîn;

Menţine încheierea judecătoriei Edineţ, sediul central din 19 octombrie 2023 şi încheierea judecătoriei Edineţ, sediul central din 14 noiembrie 2023, emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Liuba Rotari către Vadim Neamţu privind încasarea datoriei şi cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele colegiului,
judecătorul: **Stela Procopciuc**

judecătorii: **Natalia Chircu** **Elena Grumeza**